

Ključne psihoterapeutske kompetencije*

Koristeći svoje znanje i razumevanje teorije iz oblasti transakcione analize, transakcioni analitičar

Psihoterapeut će demonstrirati sledeće sposobnosti:

1. OPŠTI ZAHTEVI

- a. Razumevanje TA teorije i njenu primenu u psihoterapiji sa pojedincima, sa parovima, porodicama i grupama
- b. Procenu klijenta i donošenje odluke oko prihvatanja istog u tretman, uključujući savremeno poznavanje mogućnosti drugih tretmana, sposobnost da prenese različite opcije za klijenta, kao i volju da asistira pri odabiru daljeg procesa.
- c. Poznavanje etičkog koda ITAA-e/EATA-e i demonstriranje etičke i profesionalne kompetencije u praksi, uključujući rad u okviru zakonskih zahteva kojima se vodi psihoterapija u području praktikovanja.
- d. Demonstriranje sposobnosti za lociranje TA unutar šireg polja psihoterapije.
- e. Posedovanje svesnosti o značaju i implikacijama kulturološke i socijalne raznolikosti unutar i izvan savetničke sobe.

2. TERAPEUTSKI ODNOS

- a. Manifestovanje uljudnog stava prema sebi i drugima.
- b. Demonstriranje i razumevanje važnosti terapeutskog odnosa u smislu efektivne promene, njegove prirode i različitosti od bilo kog drugog odnosa.
- c. Pokazivanje empatije i razumevanje klijenta, njegovih ili njenih simptoma i samoograničavajućeg skripta, kao i pokazivanje sposobnosti da pokaže razumevanje prema klijentu na način da se klijent oseća shvaćenim.
- d. Pokazivanje kapaciteta za razumevanje fenomenologije drugih osoba i definisanje njegovog/njenog referentnog okvira bez gubljenja kontakta sa njegovim/njenim individualnim iskustvom.
- e. Prikazivanje sposobnosti za samorefleksiju i korišćenje samosvesnosti.
- f. Demonstracija shvatanja razvojnih problema, fenomena transfera i kontratransfera i sposobnost korišćenja transakcione analize da bi se sve to uspešno upotpunilo. To uključuje otvorenost da se dopusti transfer u svrhu razvoja odnosa između terapeuta i klijenta, kao i uočavanje klijentovih regresivnih stanja adekvatno i terapeutski. Takođe, uključuje i razumevanje svog vlastitog kontratransfera i ograničenja koje bi ono moglo prouzrokovati, kao i mogućnost konstruktivne upotrebe.
- g. Uljudno ponašanje prema sebi i drugima, uključujući pokazivanje senzibiliteta za različite referentne okvire, kulture i socijalne norme kao i uticaj tih različitosti na odnos.

- h. Demonstraciju potencije, zaštite i dozvole i pokazivanje razumevanja njihove važnosti.
- i. Komunikaciju o kongruencijama u njihovim interakcijama.

3. TEORIJA TRANSAKCIONE ANALIZE

- a. Iskazivanje razumevanja o osnovama teorije iz TA i njene primene u kliničkoj praksi kako je to opisano u bitnim tekstovima iz TA, uključujući strukturalnu analizu, transakcionu analizu, igre, reket i skript analizu kao i razvoj deteta.
- b. Opis primenu aspekata svih ključnih pristupa u TA, kao i demonstriranje znanja skorašnjih razvoja, uključujući sličnosti i različitosti između ovih pristupa.
- c. Demonstraciju razumevanja TA teorije o grupnim procesima.
- d. Korišćenje intervencija koje mogu biti objašnjene u skladu sa TA teorijom i praksom.

4. UGOVARANJE

- a) Pokazivanje razumevanja prema neophodnosti jasnog poslovnog ugovora kao i mogućnosti o pregovaranju unutar ugovora.
- b) Posedovanje kapaciteta pregovaranja sa klijentom u smislu uspostavljanja uzajamnog razumevanja rada koji će se obavljati u cilju formulisanja adekvatnog ugovora o tretmanu. Ovo uključuje i razumevanje i poštovanje različitosti između ugovora za socijalnu kontrolu i ugovora za autonomiju koji omogućavaju intrapsihičku i interpersonalnu promenu koja dalje obuhvata rasklapanje ograničavajućih skriptova i razrešenje zastoja.

5. PLANIRANJE: PROCENJIVANJE I SMER U KOM IDE TRETMAN

- a) Opisivanje razumljivog sistema procenjivanja i dijagnoze koristeći standardne koncepte iz TA.
- b) Pokazivanje razumevanja sistema psihijatrijske dijagnostike korišćene u državi u kojoj se sprovodi praksa (npr. DSM, ICD).
- c) Davanje značenja klijentovim iskustvima korišćenjem standardnih koncepata iz TA na način da zauzimate Ja sam OK- Ti si OK stav.
- d) Pokazivanje svesnosti i sposobnosti da odgovori na rizik i štetne faktore po sebe, klijenta i druge.
- e) Pomaganje klijentu u prepoznavanju i imenovanju svojih ograničavajućih obrazaca mišljenja, osećanja i ponašanja, te u odlučivanju da li je promena poželjna ili nije.

f) Konceptualiziranje, koristeći teoriju TA, u smislu da bude razvijen ukupni plan tretmana baziran na konkretnim poteškoćama .

6. IMPLEMENTACIJA: PSIHOTERAPIJSKI PROCES

a) Pokazivanje kapaciteta da napravite preciznu fenomenološku opservaciju i koristite to kao bazu za terapeutsku hipotezu koja je povezana sa TA teorijom i filozofijom.

b) Pokazivanje sposobnost da koristite grupne procese kao jednu efektivnu intervenciju.

c) Biranje intervencije adekvatne za nivo tretmana i ugovor u tretmanu.

d) Demonstriranje mogućnosti da pravovremeno intervenišete.

e) Prepoznavanje i ocenjivanje skriptnih problema onako kako se pojavljuju kroz seanse i pokazivanje adekvatnog razumevanja s obzirom na nivo tretmana (na primer, skriptni signali, pozivi na igru, otpisivanja, drajveri).

f) Pokazivanje sposobnosti evaluiranja postignuća intervencije i korišćenje te informacije da se postavi hipoteza i odaberu skladne intervencije.

g) Ohrabrivanje klijentove autonomije i resursa.

7. LIČNI ATRIBUTI

a) Demonstriranje posvećenosti prema filozofiji transakcione analize u kvalitetima kao što su verovanje u kapacitet pojedinca da preuzme odgovornost za sebe, razumevajući pojedinačne načine življenja i odgovarajući na individualnu sposobnost rasta i promene.

b) Posedovanje volje da se bude na raspolaganju za etički intiman kontakt, uključujući praksu adekvatnog ličnog razotkrivanja.

c) Demonstriranje posvećenosti prema kontinuiranom ličnom i profesionalnom razvoju, posebno razvoju autonomije, uključujući kapacitet o svesnosti, spontanosti i intimnosti, kao i da terapeutske intervencije nisu pod uticajem skriptnih odluka.

d) Prepoznavanje vlastitih ograničenja i ograničenja psihoterapijske prakse.

e) Korišćenje intuicije i kreativnosti u odgovoru na terapeutsku situaciju.

f) Pokazivanje razumevanja za prednosti/ snage i ograničenja ličnih resursa.

g) Posedovanje sposobnosti da potražite adekvatnu pomoć i da je efikasno iskoristite.

h) Demonstriranje kapaciteta za samorefleksiju.